

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Otázky - odpovědi

eFocus

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Z posledního únorového čísla pro vás vybíráme:

Jak se spravuje pozůstalost do doby, než je potvrzeno dědictví dědicům?

Na dotaz odpovídá: **JUDr. Karel Wawerka**, emeritní notář v Praze

Nová úprava je oproti minulosti v záležitosti správy pozůstalosti do skončení řízení o pozůstalosti podstatně konkrétnější. Základní odpověď na otázku dává úprava obsažená v § 1677 odst. 1 obč. zák. Jestliže zůstavitel povolal správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti, spravuje pozůstalost až do potvrzení nabytí dědictví správce pozůstalosti, jinak vykonavatel závěti. Jestliže zůstavitel správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti nepovolal, spravuje pozůstalost dědic a je-li dědiců více a neujedná-li si nic jiného, spravují pozůstalost všichni dědicové.

Zásadní ovšem je, že v praxi zůstavitel o otázce správy pozůstalosti pořizuje jen výjimečně, a tudíž problémy spojené se správou pozůstalosti obvykle připadají dědicům zůstavitele. Zpravidla se jedná o dědice ze zákona, ale může se také jednat o dědice ze závěti či na základě dědické smlouvy. Okruh dědiců ze zákona je vymezen v šesti třídách dědiců v § 1635 a násl. obč. zák. Většinou se ovšem jedná o dědice zařazené v první třídě, tj. o zůstavitelovy děti a jeho manžela. Taková situace obvykle nepřináší při správě pozůstalosti potíže, jsou-li ovšem vzájemné vztahy v zůstavitelově rodině v pořádku. V opačném případě, kdy vzájemné vztahy nejsou dobré a dědicové se nejsou schopni dohodnout ani o provedení uvažovaných úkonů správy pozůstalosti, nelze takové úkony správy pozůstalosti provést.

Důležité je, co vlastně pojem „správy pozůstalosti“ představuje. Nový občanský zákoník rozlišuje tzv. prostou správu, při níž se činí vše, co je nutné k zachování majetku (§ 1405 obč. zák.), a úkony přesahující rozsah prosté správy (§ 1679 odst.2 obč. zák.).

Ten, kdo spravuje pozůstalost, prodá podle § 160 zákona č. [292/2013 Sb.](#), o zvláštních řízeních soudních, (dále jen „z. ř. s.“) bez souhlasu soudu majetek, kterému hrozí rychlá zkáza nebo je-li pravděpodobné, že rychle ztratí na hodnotě. Dále pak vyrozumí o smrti zůstavitele banku, pobočku zahraniční banky nebo spořitelny a úvěrní družstvo, u nichž měl zůstavitel účet, a vyrozumí o smrti zůstavitele známé věřitele a dlužníky zůstavitele.

Provádí-li správu pozůstalosti dědicové, jejichž dědické právo je již jasně prokázáno, může soud (úkony soudu v řízení o pozůstalosti provádí notář jako soudní komisař, který má i oprávnění vydávat rozhodnutí soudu) před skončením řízení povolit s určitými pozůstalostními předměty volně nakládat, pokud je splněno zabezpečení poslední vůle zůstavitele a souhlasí-li nepominutelní dědicové a odkazovníci.

Je ovšem možné, že zůstavitel povolá vykonavatele závěti (§ 1553 a násl. obč. zák.) či správce

pozůstalosti (§ 1556 a násl. obč. zák.). Vedle toho může v některých případech, kdy je k tomu vážný důvod, jmenovat správce pozůstalosti i pozůstalostní soud (např. za účelem vyhotovení seznamu pozůstalostního majetku podle § 1687 obč. zák.).

Může nezletilý samostatně výdělečně podnikat? Pokud ano, jaké podmínky musí být splněny?

Na dotaz odpovídá: **JUDr. Michael Zvára**, interní doktorand katedry obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Dle živnostenského zákona je nezbytnou podmínkou pro provozování živnosti fyzickou osobou její plná svéprávnost. Nový občanský zákoník vychází ze zásady, že plně svéprávným, tj. způsobilým svým jednáním nabývat práva a zavazovat se k povinnostem, se člověk stává zletilostí, která nastává dovršením osmnáctého roku věku.

Podmínku plné zletilosti fyzické osoby pro provozování živnosti lze však nahradit souhlasem zákonného zástupce fyzické osoby a přivolením soudu. Úpravu udělení souhlasu zákonným zástupcem a následného přivolení soudu obsahuje ustanovení § 33 obč. zák.

Prvním předpokladem pro samostatné výdělečné podnikání nezletilého je tak udělení souhlasu k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti jeho zákonným zástupcem. Nezbytnou podmínkou je samostatnost takto provozované podnikatelské činnosti nezletilým. Tato samostatnost není dána např. tehdy, pokud by jiná osoba provozovala vlastní výdělečnou činnost prostřednictvím nezletilého nebo pokud by nezletilý při provozování své činnosti podléhal pokynům jiné osoby. Nesmí se rovněž jednat o zastřený pracovněprávní vztah. Příslušný souhlas zákonného zástupce nemůže být udělen neurčitě nebo velmi obecně. Z příslušného souhlasu zákonného zástupce musí vždy nezaměnitelně vyplývat, k jaké podnikatelské činnosti dal zákonný zástupce nezletilému souhlas.

Zákon vychází z předpokladu, že příslušný zákonný zástupce zná nezletilého nejlépe a sám tak může rozhodnout, zda je nezletilý schopen samostatně provozovat podnikatelskou činnost. Zda zákonný zástupce udělí nezletilému souhlas, spadá do volného uvážení zákonného zástupce. Pokud by však existovaly vážné rozpory mezi zákonným zástupcem a nezletilým a zákonný zástupce by bez vážného důvodu odmítal dát nezletilému souhlas k samostatnému podnikání, může příslušný soud dle ustanovení § 943 obč. zák. jmenovat nezletilému opatrovníka za účelem udělení souhlasu k podnikání.

Tento souhlas zákonného zástupce však sám o sobě není ještě dostatečný. Pro platnost tohoto souhlasu zákonného zástupce je nezbytné, aby k souhlasu zákonného zástupce k samostatnému provozování podnikatelské činnosti udělil své přivolení příslušný soud. Soud by měl posoudit, zda nezletilý má nezbytné vlastnosti, znalosti a dovednosti, aby v rámci obchodního styku mohl vystupovat jako zletilá osoba. Místně a věcně příslušným soudem k udělení tohoto přivolení je okresní (obvodní) soud v místě bydliště nezletilého.

Po přivolení soudu k souhlasu zákonného zástupce se nezletilý stává způsobilým k jednáním, jež jsou s příslušnou podnikatelskou činností spojena. Nezletilý tak nezískává neomezenou svéprávnost, ale jen svéprávnost k uskutečňování právních jednání, která jsou s příslušnou podnikatelskou činností spojena. Nezletilý je tak nejen způsobilý nabývat práva a povinnosti spojená se svým podnikáním, ale je rovněž způsobilý být odpovědný a nést důsledky těchto příslušných právních jednání. K jakým konkrétním právním jednáním je příslušná osoba způsobilá, nelze říci paušálně, vždy záleží na povaze příslušného podnikání. Obecně je možné říci, že příslušná osoba je způsobilá např. uzavírat

smlouvy o nájmu nebytových prostor, kupní smlouvy na dodání zboží a tyto smlouvy vypovídat nebo měnit. Tato osoba má rovněž procesní způsobilost, pokud jde o záležitosti spojené s podnikatelskou činností, tj. může samostatně vystupovat v občanském soudním řízení nebo ve správním řízení.

Udělením souhlasu zákonného zástupce a přivolením soudu však nezletilý nenabývá neomezenou svéprávnost ve vztahu ke svému podnikání. Dle ustanovení § 36 obč. zák. platí, že až do nabytí své zletilosti je oprávněn činit jen ta právní jednání ve vztahu ke svému podnikání, ke kterým by jeho zákonný zástupce nepotřeboval přivolení soudu. K jiným právním jednáním, tj. k těm, ke kterým by i zákonný zástupce nezletilého potřeboval přivolení soudu, potřebuje nezletilý i nadále přivolení příslušného soudu. Mezi právní jednání, ke kterým i nadále bude nezletilý potřebovat přivolení soudu, lze řadit např. uzavření smlouvy o úvěru, nabytí nemovitosti nebo vstupování do směnečných a šekových vztahů.

V právních jednáních, jež nejsou s příslušnou podnikatelskou činností spojena, zůstává tomuto nezletilému omezená svéprávnost až do nabytí zletilosti.

Druhou možností, jak nezletilý může samostatně podnikat, je přiznání plné svéprávnosti soudem dle ustanovení § 37 obč. zák. Přiznáním plné svéprávnosti se nezletilý stává plně způsobilým jednat samostatně ve všech záležitostech, včetně možnosti samostatného podnikání. Plné přiznání svéprávnosti je možné jen v případě, že nezletilý dosáhl věku 16 let, je osvědčena jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti. S návrhem musí souhlasit zákonný zástupce nezletilého. V jiných než uvedených případech soud vyhoví návrhu na přiznání plné svéprávnosti, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého.

Tímto plným přiznáním svéprávnosti tak nezletilý může samostatně a zcela bez omezení nejen provozovat vlastní podnikatelskou činnost, ale rovněž činit veškerá právní jednání vyhrazená pouze plně zletilým osobám. Přiznání svéprávnosti však nenahrazuje podmínku dosažení určitého věku, pokud je pro provozování určité podnikatelské činnosti předepsán minimální věk. Pokud je provozování určité podnikatelské činnosti vázáno na dosažení minimálního věku, musí příslušná osoba tohoto věku dosáhnout bez ohledu na tu skutečnost, zda již dosáhla plné svéprávnosti.

Časopis Rekodifikace & praxe přináší vedle odborných statí také odpovědi na čtenářské dotazy vztahující se k rekodifikační problematice. Na webových stránkách [časopisu](#) lze najít všechny otázky, které byly v rámci časopisu zodpovězeny vybraným týmem předních odborníků na dané oblasti práva. Máte-li tedy i vy konkrétní dotaz, zašlete jej na e-mailovou adresu rekodifikace-dotazy@wolterskluwer.cz.

Časopis Rekodifikace & praxe můžete objednat >>> [zde](#).
nakladatelství Wolters Kluwer

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový - komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém - komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)

- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) - Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)